

Rapport
Institutioneel
Onderzoek
Kabinet der Koningin
1940 - 1994

Den Haag 1994,
Mr. J.C. van Ingen en G.M. Baldé

Inhoudsopgave

Inleiding 3

Beschrijving van de historie tot 1940 3

Taakontwikkeling in de periode 1940-heden 5

Taakgebied ambtelijke ondersteuning van de Koningin 5

1 Fungeren als trait d'union 5

2 Informatieverstrekking aan het Constitutioneel Staatshoofd 7

Taakgebied bewaren van de oorspronkelijke wetten, besluiten en soortgelijke regeringsbescheiden 7

Regentschap 7

Organisatie 8

Toekomstverwachtingen 8

Bijlagen

- 1 Taken Algemene Secretaris van Staat/Griffier/Archivist en Eerste Commies;
- 2 Taken voor het Kabinet des Konings;
- 3 Regeling van de werkzaamheden van het Kabinet des Konings in 1827;
- 4 Werkzaamheden die naar het oordeel van minister van Binnenlandse Zaken, Tak van Poortvliet, niet aan het Kabinet der Koningin kunnen worden opgedragen;
- 5 Koninklijk Besluit van 22 december 1840, nr. 44;
- 6 Koninklijk Besluit van 14 december 1893, nr. 17;
- 7 Belanghebbenden in het taakgebied (actoren)
- 8 Lijst van directeuren van het Kabinet der Koningin
- 9 Wet- en regelgeving en literatuur
- 10 Organisatie-overzicht

Inleiding

Op 20 december 1993 hebben de Directeur van het Kabinet der Koningin en de Algemene Rijksarchivaris een convenant gesloten waarin zij zijn overeengekomen bij het Kabinet der Koningin een institutioneel onderzoek te houden naar de taakontwikkeling en de daaraan gekoppelde organisatorische ontwikkeling van het Kabinet in de periode na 1940.

De institutionele onderzoeken die de PIVOT-projectgroep uitvoert dienen als basis voor de selectie van de naoorlogse archieven van de Hoge Colleges van Staat, het Kabinet der Koningin (hierna aangeduid als 'het Kabinet'), de ministeries en de landelijke openbare lichamen ex. artikel 38 van de Archiefwet 1962.

De beschrijving van het taakgebied van het Kabinet is bedoeld om het opstellen van een selectiedocument én een documentair structuurplan binnen de context van het taakgebied, mogelijk te maken.

De voornaamste bestanddelen van het institutioneel onderzoek omvatten:

- een korte historische beschrijving en definiëring van het taakgebied;
- een opsomming van de belanghebbenden (Hare Majesteit de Koningin en allen met wie de Koningin als Staatshoofd in contact komt, en voor welke ontvangsten en bezoeken het Kabinet ondersteunende werkzaamheden verricht);
- een beschrijving van handelingen van het Kabinet, die nader uitgewerkt worden in de op te stellen handelingenlijst en basisselectiedocument;
- een opsomming van de directeuren;
- een opsomming van de terzake vigerende wet- en regelgeving alsmede de relevante literatuur.

Beschrijving van de historie tot 1940

In 1815 beschikte Koning Willem I over een Algemene Staatssecretarie ook wel genoemd Secretarie van Staat ¹ alsmede over een organisatie die tot 1815 Kabinetssecretarie werd genoemd en daarna Kabinet des Konings. De taken voor de Algemene Secretaris van Staat en de onder hem ressorterende griffier, archivist en eerste commies zijn beschreven in bijlage 1. De taak voor het Kabinet is omschreven in bijlage 2.

Volgens de notulen van de vergadering van 12 januari 1819 van de bij koninklijk besluit van 1 augustus 1818, nr. La T.T., ingestelde Staatscommissie, moest men het Kabinet des Konings "meerder als een gedeelte der Secretarie van Staat beschouwen en wel als eene richting geschikt en bestemd tot de afdoening van de personele en bijzondere aangelegenheden van Zijne Majesteit en van Hoogstdeszelfs Huis".

In 1827 werd op basis van een nota van de eerste secretaris van het Kabinet des Konings een regeling getroffen voor de werkzaamheden van het Kabinet (weergegeven in bijlage 3).

¹ Soeverein Besluit van 31 december 1813, no 38

In 1840 werd een belangrijke grondwetsherziening doorgevoerd. In dat jaar werd de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de ministers een feit. Als gevolg hiervan vervielen de taken van de Secretaris van Staat inzake het plaatsen van het contraseign en het ontwerpen van koninklijke besluiten. Deze taken werden onder de verantwoordelijke ministers gebracht.

Koning Willem II, die de ineensmelting van de Staatssecretarie en het Kabinet des Konings tot één instelling wenselijk achtte, bekrachtigde op 22 december 1840 het ontwerp-koninklijk besluit, waarbij met ingang van 1 januari 1841 de twee organen opgingen in een nieuwe instelling onder de naam "Kabinet des Konings", onder leiding van een Directeur.² Daardoor is de titel van Secretaris van Staat komen te vervallen. Dit koninklijk besluit vormt de grondslag voor het huidige Kabinet der Koningin. De taken van het nieuwe Kabinet werden in dit besluit niet nader beschreven.

Krachtens artikel 4 van het Koninklijk Besluit van 31 maart 1842 - houdende het Reglement van Orde voor de Raad van Ministers - werd formeel vastgelegd dat de Directeur van het Kabinet tevens belast was met de functie van secretaris van de Raad van Ministers. In 1862 - tijdens het Tweede Ministerie Thorbecke - kwam aan deze taak een einde, doordat één van de ministers als tijdelijk secretaris ging optreden.

In de periode 1845 - 1863, toen de politieke ministeriële verantwoordelijkheid tot ontwikkeling kwam, sprak de Tweede Kamer over de positie van de Directeur. Het Kamerlid Thorbecke stelde in 1845 dat de Directeur als rijksambtenaar taken verrichtte van algemeen bestuur (afkondiging van wetten in het Staatsblad) naast de persoonlijke diensten voor de Koning. Hij vroeg zich af of de Koning zulke activiteiten aan zich kon voorbehouden zonder enig ministerieel departement en zonder de ministeriële verantwoordelijkheid. Tussen 1855 en 1863 is deze aangelegenheid onderwerp van discussie tussen het kabinet en het parlement geweest. In 1863 hakte Minister-President Thorbecke uiteindelijk de knoop door. De uitgifte van het Staatsblad verdween als taak van het Kabinet bij KB van 22 december 1863 (Stb. 1863, 149); de Minister van Justitie werd met ingang van 1 januari 1864 hiermee belast.

Met de dood van Koning Willem III en de opvolging van Prinses Wilhelmina in 1890 werd de personele unie met Luxemburg beëindigd. Tot dat moment fungeerde het Kabinet ook als Kanselarij van de Orde van de Eikenkroon en van de Gouden Leeuw van Nassau. Dit taakonderdeel van het Kabinet ging daarmee over naar Luxemburg.

Bij wet van 22 juni 1891 (Stb.125), in werking getreden op 1 september 1891, werd vastgelegd dat zolang een Koningin de Kroon draagt, bij het gebruik van alle wettelijk vastgestelde formulieren, ambtstitels en officiële benamingen, waarin het woord "Koning" voorkomt in de plaats daarvan het woord "Koningin" wordt gebezigd.

In 1893 vond de toenmalige Minister van Binnenlandse Zaken, Tak van Poortvliet, dat een aantal werkzaamheden van bestuurlijke betekenis niet onder de verantwoordelijkheid van het Kabinet kon blijven. Deze werkzaamheden beschreef hij in zijn nota van 10 oktober 1893 zoals weergegeven in bijlage 4.

De plannen van Minister Tak van Poortvliet werden niet doorgezet; aan de wensen van de Koningin werd tegemoet gekomen. Koningin-Weduwe Emma, Regentes van het Koninkrijk, wenste - zo blijkt uit de nota van de Minister van 13 november 1893, no 42 - namelijk een afzonderlijk Kabinet met een directeur aan het hoofd te behouden en daaraan ook toe te vertrouwen:

² Koninklijk Besluit van 22 december 1840, no 44

- het renvoyeren der adviezen van de Raad van State aan de betrokken departementen en het ontwerpen van antwoorden aan H.M. op adviezen van de Kamers der Staten-Generaal;
- het behoorlijk aantekenen, rangschikken en bewaren der wetten, besluiten en andere regeringsakten.

Bij koninklijk besluit van 14 december 1893, no 17 werd vastgelegd dat de Directeur van het Kabinet ten aanzien van het beheer van het archiefdepot verantwoordelijkheid verschuldigd is aan de Minister van Binnenlandse Zaken. Dit koninklijk besluit stelt overigens voor het eerst vast wat onder het archiefdepot van het Kabinet gebracht werd (wetten, besluiten en verdere regeringsakten en bescheiden). Niet in de Archiefwet van 1918 doch in die van 1962 werd de Directeur als zorgdrager voor het archief van het Kabinet (artikel 16 Archiefwet 1962) opgenomen.

In de periode 1893 tot 1940 veranderde de taak van het Kabinet niet en vormde het Kabinet ook geen onderwerp van politieke discussie in het parlement.

Taakontwikkeling in de periode 1940 - heden

In de Staatsalmanak van 1940 staat vermeld dat "in het Kabinet de werkzaamheden worden volbracht, die onmiddellijk onder de Koningin plaats hebben. Het Kabinet der Koningin is, als algemeen staatsarchief, belast met de bewaring van de oorspronkelijke staatsstukken en met hunne uitgifte aan de verschillende departementen van algemeen bestuur". Later heeft men deze bepaling gemoderniseerd en werd als taakomschrijving gehanteerd: "In het Kabinet der Koningin worden de werkzaamheden verricht, die onmiddellijk onder de Koningin plaats hebben. Het Kabinet der Koningin is, als algemeen staatsarchief, belast met de bewaring van de oorspronkelijke staatsstukken".

Deze omschrijving is gehanteerd tot en met 1990. Vanaf 1991 (het jubileumjaar van het Kabinet) werd de taakomschrijving gewijzigd in: "Zorgdragen voor ambtelijke ondersteuning van de Koningin bij uitoefening van haar staatsrechtelijke taken en fungeren als trait d'union tussen Koningin en ministers; belast zijn met de bewaring van de oorspronkelijke wetten, koninklijke besluiten en soortgelijke regeringsbescheiden". Hierdoor trad geen inhoudelijk verschil van taken van het Kabinet der Koningin op.

De hoofdtaak van het Kabinet der Koningin is, sinds 1940, tweeledig:

- ambtelijk ondersteunen van de Koningin bij de uitoefening van haar staatsrechtelijke taken en fungeren als trait d'union tussen de Koningin en ministers;
- bewaren van de oorspronkelijke wetten, koninklijke besluiten en soortgelijke regeringsbescheiden.

Deze taken worden hierna toegelicht.

A. *Ambtelijk ondersteuning van de Koningin* (Koninklijk Besluit van 22 december 1840, nr. 44) (zie bijlage 5)

Deze taak richt zich op twee onderdelen:

1. Fungeren als trait d'union:

Het registreren, inhoudelijk samenvatten en aan de Koningin doorgeleiden van alle door de bewindspersonen aangeboden ontwerp wet- en regelgeving. Deze bestaat uit:

- voordrachten en nadere rapporten van ministers en staatssecretarissen met betrekking tot voorstellen van wet, ontwerp-algemene maatregelen van bestuur, ontwerp-koninklijke besluiten en aangenomen (rijks)wetten;
- aanhangigmakingen bij de Raad van State van ontwerp-goedkeuringswetten voor verdragen, van voorstellen van wet en van algemene maatregelen van bestuur;
- verlofaanvragen van ministers en staatssecretarissen;
- machtigingen tot afwijzing van gratieverzoeken, tot administratieve wijziging van getekende koninklijke besluiten, tot afwijzing verzoekschriften militairen en tot het vragen van agrément voor toekennen van koninklijke onderscheidingen en voor toelaten buitenlandse ambassadeurs en consuls;
- nota's, rapporten en brieven van particulieren, ministers of staatssecretarissen, (overheids-)instanties;
- dankbetuigingen van gedecoreerden voor verleende koninklijke onderscheidingen.

Het ontvangen, lezen en ter behandeling aan de ministeries overdragen van de van particulieren ontvangen verzoekschriften.

Artikel 5 van de Grondwet 1983 en 1987 geeft ieder het recht schriftelijk verzoeken in te dienen bij het bevoegd gezag. Op basis van dit Grondwetsartikel ontvangt de Koningin jaarlijks vele verzoekschriften. Deze verzoekschriften worden na registratie:

- hetzij om bericht en raad voorgelegd aan de verantwoordelijke minister of staatssecretaris; ten aanzien van deze verzoekschriften ontvangt de Koningin achtergrondinformatie en het antwoord in concept dat de bewindspersoon voornemens is te geven; na instemming ontvangt de betrokken bewindspersoon de machtiging tot afdoening van het stuk in de voorgestelde vorm; in incidentele gevallen kan daarnaast een korte noodzakelijk geachte wijziging ter nadere overweging worden voorgelegd;
- hetzij ter afdoening toegezonden aan de verantwoordelijke minister of staatssecretaris; na afdoening door het ministerie ontvangt het Kabinet een afschrift van het verzonden antwoord of de mededeling dat het ministerie het verzoekschrift deponeert en geen verdere actie onderneemt;
- hetzij gedeponeerd (onsamenhangende brieven, waaruit geen concreet probleem is te distilleren).

Daarnaast moeten op basis van wettelijke regelingen bepaalde verzoekschriften aan de Koningin worden gericht. Een deel van deze verzoekschriften wordt rechtstreeks gezonden naar de verantwoordelijke minister (bijv. naturalisaties, naamswijzigingen) of naar een door hem daartoe aangewezen ambtsdrager (bijv. sollicitaties naar het ambt van burgemeester worden verstuurd naar de Commissaris der Koningin in de provincie, waarbinnen de vacature ontstaat). De overige verzoekschriften (bijvoorbeeld verzoeken om gratie en ontslag) ontvangt het Kabinet rechtstreeks. Deze worden na registratie ter behandeling voorgelegd aan de verantwoordelijke minister of staatssecretaris. Gehonoreerde verzoekschriften komen in de vorm van een (ontwerp) koninklijk besluit weer bij het Kabinet terug.

In de trait d'union functie staat het Kabinet der Koningin tussen de Koningin enerzijds en de ministers en de staatssecretarissen anderzijds in. Het Kabinet brengt de verbinding tot stand; dit komt tot uitdrukking in de correspondentie die de Directeur namens de Koningin voert en zijn bemiddeling bij het totstandkomen van contacten.

2. Informatieverstrekken aan het constitutioneel staatshoofd

Deze taak omvat de volgende onderdelen:

- Het verzamelen van achtergrondinformatie voor de Koningin ten behoeve van periodieke, dwz. met een zekere regelmaat terugkerende, ontvangsten (bewindspersonen, leden Staten-Generaal, Gouverneurs, Commissarissen der Koningin, Burgemeesters e.d.) en incidentele ontvangsten in verband met bijvoorbeeld het afleggen van de eed/belofte in handen van de Koningin;
- Het verzamelen van achtergrondinformatie ten behoeve van inkomende- en uitgaande staatsbezoeken, officiële bezoeken en werkbezoeken;
- Het verzamelen van achtergrondinformatie over andere relevante onderwerpen voor de Koningin;
- Het voeren van correspondentie namens de Koningin;
- Het opstellen en overbrengen van boodschappen aan staatshoofden van vreemde mogendheden via het ministerie van Buitenlandse Zaken en ambassades;
- Andere vormen van ambtelijke ondersteuning zoals het opstellen en uitgeven van communiqués bij de kabinetsformatie.

B. Bewaren van de oorspronkelijke wetten, koninklijke besluiten en soortgelijke regeringsbescheiden

Deze taak die van oudsher aan de Directeur is opgedragen staat vermeld in het koninklijk besluit van 14 december 1893 no. 17 (zie bijlage 6) en in de Archiefwet 1962. Deze taak omvat het registreren, rappelleren, archiveren, verfilmen van alle archiefbescheiden en overdragen daarvan aan het Algemeen Rijksarchief. Voorts verschaft het Kabinet aan tal van instanties en particulieren informatie over de in het archief opgenomen documenten.

Regentschap

Het Kabinet der Koningin vervult voor de Regent dezelfde werkzaamheden als voor de Koningin, d.w.z. zorgdragen voor de ambtelijke ondersteuning van de Regent bij de uitoefening van zijn staatsrechtelijke taken en fungeren als *trait d'union* tussen de Regent en ministers.

Artikel 37 van de Grondwet 1983 vermeldt de gelegenheden waarbij de Regent het koninklijk gezag uitoefent.³ Indien toepassing moet worden gegeven aan artikel 38 van de Grondwet, op grond waarvan de Raad van State het koninklijk gezag uitoefent, vervult het Kabinet der Koningin dezelfde ambtelijke ondersteunende werkzaamheden als voor de Regent. Gezien het feit dat de Raad van State sedert 1890 niet meer geroepen is het koninklijk gezag uit te oefenen, wordt i.c. alleen volstaan met deze vermelding.

Ter afsluiting van dit onderzoek wordt ingegaan op de organisatorische inbedding van taken en handelingen.

³ Artikel 37 van de Grondwet 1983 vermeldt de gelegenheden waarbij de Regent het koninklijk gezag uitoefent.

a. zolang de Koning de leeftijd van achttien jaar niet heeft bereikt (artikel 33 GW 1983);

b. indien een nog niet geboren kind tot het Koningschap geroepen kan zijn (artikel 37, 1e lid onder b. GW 1983);

c. indien de Koning buiten staat is verklaard het koninklijk gezag uit te oefenen (artikel 35 GW 1983);

d. indien de Koning de uitoefening van het koninklijk gezag tijdelijk heeft neergelegd (artikel 36 GW 1983);

e. zolang na het overlijden van de Koning of na diens afstand van het koningschap een opvolger ontbreekt (artikel 30, 2e lid/37, 1e lid onder e. GW 1983).

Organisatie

Het Kabinet der Koningin valt als zelfstandig rijksorgaan onder begrotingshoofdstuk II van de Rijksbegroting (Hoge Colleges van Staat en Kabinet der Koningin). De positie en taken zijn neergelegd in het Koninklijk Besluit van 22 december 1840, nr. 44 en het Koninklijk Besluit van 14 december 1893, no 17.

Het Kabinet bestaat uit een directeur, een plaatsvervangend directeur en vier afdelingen. De directeur en de plaatsvervangend directeur worden bij koninklijk besluit benoemd. De overige personeelsleden worden bij beschikking van de directeur benoemd, bevorderd en ontslagen. Deze bevoegdheid is hem daartoe bij mandaat verleend. De feitelijke uitvoering daarvan ligt bij de directeur personeelszaken van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Op de ambtenaren van het Kabinet der Koningin is van toepassing de Ambtenarenwet 1929 (Stb. 1929, 530).

Voor een schematisch overzicht van de organisatie wordt verwezen naar bijlage 10.

Met ingang van 1 januari 1993 is in het Kabinet een reorganisatie doorgevoerd waardoor per primaire taak een afdeling is ingesteld alsmede een ondersteunende afdeling en een directieadviseur; een "plattere" organisatievorm is hiervan het gevolg (zie organisatieschema).

Ter ondersteuning van de primaire processen worden ondersteunende handelingen uitgevoerd. Deze hebben betrekking op:

- organisatie-ontwikkeling;
- bestuurs- en beheershandelingen;
- privaatrechtelijke handelingen en materieel beheer;
- overlegstructuren;
- documentaire informatievoorziening;
- dienstuitoefening;
- financieel beheer;
- personeelsbeheer.

Alle afdelingsoverstijgende beslissingen worden door de Directeur genomen na raadpleging van het Managementteam, bestaande uit alle afdelingshoofden onder leiding van de directeur; de overige beslissingen neemt de Directeur zelf of zijn/worden gemandateerd aan de afdelingshoofden.

Toekomstverwachtingen

Mede ten gevolge van wijzigingen in wettelijke regelingen (afschaffen kroonberoep; benoemingen van ambtenaren vanaf salarisschaal 15 BBRA 1984) en tendensen als decentralisatie, verzelfstandiging en deregulering, vermindert in beginsel het aantal aan Hare Majesteit de Koningin voor te leggen stukken. Daartegenover staan meer activiteiten van het Kabinet zoals de verbetering van de kwaliteit van de informatievoorziening.

Bijlage 1

Taken Algemene Secretaris van Staat/Griffier/Archivist en Eerste Commies⁴

Taken Algemene Secretaris van Staat:

- het opmaken van ontwerp-besluiten;
- het vervaardigen en verzenden van kopieën van de koninklijke besluiten, die bestemd waren voor de departementen en andere administraties;
- het onderhouden van contacten met de Secretarissen van Ons Kabinet, i.v.m. een spoedige verzending van alle stukken van algemeen belang, welke een kennisgeving vereisen;
- het bijwonen van de bijeenkomsten van de ministerraad en de pen voeren;
- belast met het uitgeven van het Staatsblad.

Taken Griffier en Archivist:

- belast met de Directie der Algemene Staatssecretarie;
- ontvangst van alle door de Vorst te ondertekenen besluiten en draagt zorg voor een goede, prompte en geregelde expeditie van de getekende stukken;
- gehouden tot de redactie en extensie van alle stukken door de Algemene Secretaris van Staat opgedragen;
- speciaal belast met de bezorging, verzending en comptabiliteit van het Staatsblad;
- het opzettelijk 1x per 3 maanden nagaan van de staat van de werkzaamheden van alle employées en verplicht tot schriftelijke verslaglegging daarvan;
- zorgdragen voor de inrichting en dagelijkse bijhouding van een lijst van commissoriale zaken;
- het opmaken en bijhouden van een lijst van in advies gehouden zaken;
- het bewaren van alle charters en staatspapieren, waaronder de archieven van het Algemeen Bestuur tot en met 1810;
- het verstrekken van inlichtingen of afschriften van archiefstukken aan particulieren na verkregen verlof van de Algemene Secretaris van Staat;
- het bijhouden van lijsten van uitgegeven en niet terugontvangen stukken en het voorleggen van deze lijsten aan de Algemene Secretaris van Staat;
- het jaarlijks verstrekken van een opgave aan de Algemene Secretaris van Staat van aangekocht en in onbruik geraakt meubilair.

⁴ H. Bonder, Archieven 1813-1840, Algemene Staatssecretarie en van het Kabinet des Konings, 1938, blz. 11-15

Taken eerste commies:

- belast met de instandhouding van de goede orde in de bureaus;
- belast met de surveillance over en de distributie van schrijfbehoeften;
- draagt zorg voor de administratieve afhandeling van door de Vorst getekende stukken;
- draagt er zorg voor dat afschriften van de door de Vorst getekende stukken voor de drukpers dadelijk worden geschreven en behoorlijk gecollationeerd; hij zal ook de laatste proeven of revisie van de gedrukte stukken nazien;
- het doen vervaardigen en dagelijks bijhouden van een behoorlijke index van zaken in onderscheidene hoofden;
- draagt mede zorg voor het houden en doen houden van alle zodanige aantekeningen, hetzij financiële of andere, als tot bevordering van een goede comptabiliteit op alle zaken, welke aan de zorg van de Algemene Secretarie zijn toevertrouwd, zullen zijn aanbevolen.

Bijlage 2

Taken voor het Kabinet des Konings⁵

Het Kabinet des Konings was belast met de volgende werkzaamheden:

- de behandeling van rekestes;
- het vervaardigen van een uittreksel of agenda van de vele voor de Koning bestemde stukken;
- het lezen en aantekenen van dagbladen;
- het behartigen van aangelegenheden van 's Konings Huis, van de hofhouding en de Thesaurie;
- het behartigen van alle met 's Konings geldmiddelen in verband staande onderwerpen.

⁵ H. Bonder, Archieven 1813-1840, Algemene Staatssecretarie en van het Kabinet des Konings, 1938, blz. 5 en 6

Bijlage 3

Regeling van de werkzaamheden van het Kabinet des Konings in 1827⁶

Deze regeling betrof de volgende werkzaamheden:

- het samenstellen van uittreksels op agenda's van rapporten, voordrachten, memoriën en rekestes aan de Koning, in een vorm als met goedvinden des Konings door de Secretaris van Staat met de kabinetssecretarissen zou worden overeengekomen, welk uittreksel vergezeld moest zijn van een ontwerp-beschikking;
- het aanzuiveren van die agenda na de beschikking des Konings, welke beschikkingen, benevens de agenda, door de Kabinetssecretarie moesten worden verzonden aan de Staatssecretarie om daaraan verder gevolg te geven;
- het behulpzaam zijn van Onze Secretaris van Staat in de bewerking, over het algemeen der stukken, welke ter Staatssecretarie worden behandeld.

Met ingang van 1 november 1827 dienden overigens alle stukken die van de ministers afkomstig waren en voor de Koning bestemd, naar het Kabinet te worden gezonden.

⁶ Ontleend aan een nota van Mr. J.G. baron de Mey van Streefkerk aan de secretarissen van het Kabinet des Konings van 30 september 1827 La. H 26 geheim. S.S. inv. no 5702

Bijlage 4

Werkzaamheden die naar het oordeel van Minister van Binnenlandse Zaken, Tak van Poortvliet, niet aan het Kabinet der Koningin kunnen worden opgedragen⁷

- het opmaken van koninklijke boodschappen aan de Tweede Kamer alsmede van de kennisgeving aan de betrokken minister en aan de Raad van State van de aanbidding van de wetsvoordracht aan de Staten-Generaal, met mededeling aan de Raad van State van de daarop betrekking hebbende ministeriële rapporten;
- het renvoyeren der adviezen van de Raad van State aan de betrokken departementen;
- plaatsing formulier ex artikel 120 Grondwet op de door de Staten-Generaal aangenomen wetsontwerpen;
- de kennisgevingen aan de Eerste en Tweede Kamer, bedoeld in artikel 120 Grondwet na bekrachtiging door H.M. de Koningin en mede-ondertekening door de ministers;
- de mededeling aan de Raad van State, bedoeld in artikel 34 der wet van 21.12.1861, met bijvoeging van een afschrift van het daarop betrekkelijk ministerieel rapport;
- toezending aan departementen en aan collegiën van een exemplaar van het Staatsblad waarbij een wet wordt uitgevaardigd;
- maken van afschriften van koninklijke besluiten;
- behoorlijk aantekenen, rangschikken en bewaren der wetten, besluiten en andere regeringsstukken;
- ontwerp-antwoorden van Hare Majesteit op adviezen van de Kamers der Staten-Generaal;
- bijhouden registers benoemingen in Nederlandse Ridder Orden;
- het plaatsen van het Rijkszegel op de door Hare Majesteit getekende naturalisatie-, creatie- en legitimatiebrieven.

Voor het Kabinet der Koningin bleef er naar het oordeel van Minister Tak van Poortvliet nog over:

- voorleggen aan en behandelen met Hare Majesteit van alle ingekomen staatsstukken en het uitvoeren van de naar aanleiding daarvan door H.M. gegeven bevelen;
- het geven van schriftelijke inlichtingen;
- het maken van nota's;
- het overbrengen van H.M.'s bevelen aan de hoofden van departementen van algemeen bestuur;
- het toezenden van de door H.M. getekende besluiten, met begeleidend schrijven aan de betrokken ministers ter contrasignering;
- kennisgeven van de door H.M. verleende machtigingen aan de betrokken ministers.

Bijlage 7

Belanghebbenden in het taakgebied (actoren)

- Hare Majesteit de Koningin;
- Leden van het Huis van Hare Majesteit de Koningin;
- Minister-President;
- Ministers;
- Staatssecretarissen;
- Ministers van Staat;
- Grootmeester van het Huis van H.M. de Koningin;
- Adjudant-Generaal van H.M. de Koningin tevens Chef Militaire Huis;
- Overige Leden Hoforganisatie;
- Hoofd Veiligheidsdienst Koninklijk Huis;
- Directeur Koninklijk Huisarchief;
- Voorzitter/leden/secretaris van de Hoge Raad van Adel;
- Kanselier en Secretaris van de Kanselarij der Nederlandse Orden;
- Voorzitter Kapittel der Militaire Willems-Orde;
- Commissarissen der Koningin;
- Burgemeesters van de vier grote gemeenten;
- President/Vice-President/Raadsheren/Procureur-Generaal, Advocaten-Generaal en Griffier van de Hoge Raad der Nederlanden;
- Voorzitter Centrale Raad van Beroep;
- Vice-President/Leden/Staatsraden in buitengewone dienst van de Raad van State;
- President/leden/plv leden en Secretaris van de Algemene Rekenkamer;
- Nationale Ombudsman;
- Harer Majesteits Ambassadeurs/Consuls-Generaal/Consuls/Tijdelijk Zaakgelastigden;
- Voorzitters en Leden Eerste- en Tweede Kamer der Staten-Generaal;
- Nederlandse Leden Europees Parlement;
- Binnenlandse Opperbevelhebbers Krijgsmacht;
- Voorzitter Octrooiraad;
- Gouverneurs van de Nederlandse Antillen en van Aruba;
- Gevolmachtigde Ministers van de Nederlandse Antillen en van Aruba;
- Minister-President van de Nederlandse Antillen;
- Minister-President van Aruba;
- Ministers van de Nederlandse Antillen en van Aruba;
- Staatshoofden van vreemde mogendheden;
- Buitenlandse Ambassadeurs;
- Navo-bevelhebbers;
- Hoofden Internationale Organisaties;
- Particulieren.

Bijlage 8

Lijst van Directeuren van het Kabinet der Koningin

Naam directeur:	ambtsperiode:
Mr. A.G.A. Ridder van Rappard	1841 - 1854
Jhr. Mr. F.L.W. de Kock	1854 - 1868
Mr. W. Baron van Heeckeren van Kell	1868 - 1877
Jhr. Mr. J.F. Alewijn	1877 - 1893
Jhr. Mr. P.H. Gevers Deynoot	1893 - 1899
Jhr. Mr. P.J. Vegelin van Claerbergen	1899 - 1910
Mr. Dr. J.A. Baron de Vos van Steenwijk	1910 - 1921
Jhr. Mr. G.C.W. van Tets van Goudriaan	1921 - 1945
Mw. Mr. M.A. Tellegen	1945 - 1959
Jhr. Mr. W.F. Röell	1959 - 1968
Mw. Mr. F.M. de Graaff	1968 - 1984
Jhr. Mr. W.H.D. Quarles van Ufford	1984 - 1991
Drs. F.E.R. Rhodius	1991 - heden

Bijlage 9

Wet - en regelgeving:

- Soeverein Besluit 31 december 1813, no 38
- Koninklijk Besluit 1 augustus 1818, nr. LA T.T.
- Koninklijk Besluit 22 december 1840, no 44
- Koninklijk Besluit 31 maart 1842
- Koninklijk Besluit 22 december 1863 (Stb 1863/149)
- Wet van den 22sten Juni 1891, betreffende de wettelijk vastgestelde formulieren, ambtstitels en officiële benamingen in verband met het overgaan van de Kroon op eene Koningin (Stb 1891/125)
- Koninklijk Besluit 14 december 1893 no 17
- Archiefwet 1962, artikel 16
- Wetsvoorstel tot wijziging van de Archiefwet 1962 (Stb. 313)
- Grondwet 1983, artikel 5

Literatuur:

- Nota van Mr. J.B. Baron de Mey van Streefkerk van 30 september 1827, La H 26 geheim S.S. inv. no 5702 (Algemeen Rijksarchief)
- Nota's van de Minister van Binnenlandse Zaken, Tak van Poortvliet, van 10 oktober 1893 en van 13 november 1893, no 42
- De Archieven van de Algemeene Secretarie en het Kabinet des Konings met de daarbij gedeponeerde archieven van 1813-1840 / H. Bonder 's-Gravenhage, 1938
- De Taken en de Positie van het Kabinet der Koningin / H.A.J. van Schie Noordwijk, 1985
- Het Kabinet der Koningin / J.C. van Ingen, Gouda 1990
- Het Kabinet der Koningin : Geschiedenis van het instituut en het huis aan de Korte Vijverberg / N. Cramer, C.J.J. Stal, H.C. Brouwer, C.W.Fock en Ch. Dumas 's-Gravenhage : Gemeente 's-Gravenhage, Dienst Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling, Hoofdafdeling Monumentenzorg, 1991. - (VOM-reeks ; 3)